

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 440

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 13 iunie 2016

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Pagina</u>
		DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE
50.	— Hotărâre privind vacantarea funcției de președinte al Camerei Deputaților și membru al Biroului permanent al Camerei Deputaților	1
		Decizia nr. 210 din 12 aprilie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) și c) din Codul penal și ale art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal.....
		2-8

HOTĂRĂRI ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR CAMERA DEPUTAȚILOR

HOTĂRÂRE privind vacantarea funcției de președinte al Camerei Deputaților și membru al Biroului permanent al Camerei Deputaților

Având în vedere informarea liderului Grupului parlamentar al P.S.D., punctul de vedere al Comisiei permanente a Camerei Deputaților și Senatului privind Statutul deputaților și al senatorilor, organizarea și funcționarea ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului, precum și că în ședința din data de 13 iunie 2016 președintele de ședință a Camerei Deputaților a luat act de încetarea de drept a calității de președinte al Camerei Deputaților și membru al Biroului permanent al Camerei Deputaților a domnului deputat Valeriu-Ștefan Zgonea și rezultatul votului exprimat de deputați asupra Proiectului de Hotărâre privind vacantarea funcției de președinte al Camerei Deputaților și membru al Biroului permanent al Camerei Deputaților, în temeiul dispozițiilor art. 21 alin. (4) lit. d) și art. 28 alin. (41) din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat, cu modificările și completările ulterioare,

Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Camera Deputaților declară vacantă Biroului permanent al Camerei Deputaților, începând cu data funcția de președinte al Camerei Deputaților și membru al de 13 iunie 2016.

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 13 iunie 2016, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
FLORIN IORDACHE

București, 13 iunie 2016.
Nr. 50.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 210

din 12 aprilie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) și c) din Codul penal și ale art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

Augustin Zegrean	— președinte
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Oana Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) și c) din Codul penal și ale art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, excepție ridicată de Mircea Moldovan în Dosarul nr. 4.153/2/2014 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 967D/2015.

2. La apelul nominal se prezintă personal autorul excepției. Lipsesc celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul autorului excepției, care solicită admiterea acesteia, reiterând argumentele invocate în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală. În plus față de motivarea inițială, susține că dispozițiile art. 10 din Legea nr. 187/2012 încalcă și prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5) referitor la statul de drept în componenta sa privind garantarea drepturilor cetățenilor și la principiul legalității, întrucât obligă judecătorul să înlăture de la aplicare legea în vigoare la data săvârșirii unei pretinse fapte penale și să aplice o lege ulterioară — pe care făptuitorul nu putea să o prevadă —, fără a urmări însă prin aceasta, aplicarea legii penale mai favorabile. Face trimitere, referitor la cerințele privind accesibilitatea și previzibilitatea legii, la Decizia nr. 51 din 16 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 14 martie 2016, paragraful 40, și la Decizia nr. 363 din 7 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 495 din 6 iulie 2015, paragrafele 24 și 25. Consideră că exigențele cu privire la accesibilitatea și previzibilitatea legii nu sunt îndeplinite atâta vreme cât art. 10 din Legea nr. 187/2012 obligă în sensul aplicării legii penale noi, indiferent dacă aceasta este mai favorabilă sau nu.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate, invocând, în acest sens, jurisprudența în materie a Curții Constituționale, și anume Decizia nr. 711 din 27 octombrie 2015 și Decizia nr. 822 din 3 decembrie 2015.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Încheierea din 11 mai 2015, pronunțată în Dosarul nr. 4.153/2/2014, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) și c) din Codul penal și ale art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal.** Excepția a fost ridicată de Mircea Moldovan cu ocazia soluționării apelului într-o cauză penală privind săvârșirea mai multor infracțiuni aflate în concurs, dintre care unele au fost comise anterior datei de 1 februarie 2014, iar altele după intrarea în vigoare a noului Cod penal.

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorul acesteia susține că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) și c) din Codul penal contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (4) referitor la principiul separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească — în cadrul democrației constituționale și ale art. 53 alin. (2) privind condițiile și limitele restrângerii exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. Astfel, arată că principiul individualizării sancțiunilor de drept penal, recunoscut de către toate legislațiile statelor de drept, consacră regula că orice sancțiune, pentru a-și atinge scopul preventiv-educativ, trebuie să fie strict individualizată, ceea ce înseamnă adaptarea ei cantitativă și calitativă în raport de natura și gradul de pericol social al faptei și de persoana făptuitorului. Pentru a se putea aplica acest principiu, „sancțiunile de drept penal trebuie să fie adaptabile, atât din punct de vedere al cuantumului, cât și al calității, adică să poată fi proporționalizate în raport de faptă și de persoana făptuitorului”. Principiul individualizării (proporționalizării) sancțiunilor de drept penal este realizat prin cele trei categorii de individualizare: legală, pe care o face legiuitorul, judiciară pe care o realizează judecătorul, și administrativă, care intervine în faza de executare. Individualizarea legală revine legiuitorului, Parlamentului, și se realizează prin operațiunea de stabilire prin lege a sancțiunilor de drept penal: pedepse, măsuri educative și măsuri de siguranță. În această etapă, legiuitorul stabilește pedepsele și celelalte sancțiuni de drept penal, prin fixarea unor limite minime și maxime ale fiecărei pedepse, care să corespundă, în abstract, importanței valorii sociale ocrotite prin incriminare. În cadrul acestei operațiuni, „trebuie stabilit un echilibru între dreptul fundamental care face obiectul limitării impuse de sancțiune și valoarea socială a cărei protecție a determinat limitarea” (M. Cobo del Rosal, T.S. Vives Anton, „Derecho penal. Parte General”, p. 88). În doctrina de specialitate s-a subliniat și motivat necesitatea determinării pedepsei legale de către legiuitor, arătându-se că legiuitorul nu poate să confere judecătorului o libertate absolută în stabilirea pedepsei concrete, pentru că ar exista riscul unei interpretări și aplicări arbitrare a pedepsei (M. Verdussen, „Contours et enjeux du droit

constitutionnel penal”, p. 158—159). Totodată, în doctrină, s-a arătat că legiuitorul nu trebuie să îi ia judecătorului dreptul de a proceda la individualizarea judiciară prin stabilirea unor pedepse absolut determinate sau prin prevederea unor pedepse care, datorită aplicării lor automate, scapă oricărui control judiciar. Prin individualizarea legală, legiuitorul oferă judecătorului puterea de stabilire a pedepsei în cadrul anumitor limite predeterminate, minimul și maximul special al pedepsei, dar, totodată, îi oferă aceluiași judecător instrumentele care îi permit alegerea și determinarea unei sancțiuni concrete, în raport de particularitățile faptei și de persoana infractorului (Florin Streteanu, „Drept Penal. Partea Generală”, Ed. Rosetti, 2003, p. 85—86). În raport de aceste cerințe ale individualizării legale, dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) și c) din Codul penal, care prevăd aplicarea obligatorie de către judecător a sporului de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite în cazul concursului de infracțiuni, sunt contrare prevederilor art. 53 alin. (2) din Constituție, întrucât judecătorul este lipsit de dreptul și obligația sa de a proceda la proporționalizarea judiciară a pedepsei rezultante, ceea ce încalcă principiul constituțional al individualizării sancțiunilor de drept penal. Practic, în cazul concursului de infracțiuni, după prima etapă, în care judecătorul individualizează pedeapsa pentru fiecare infracțiune concurentă, în cea de a doua etapă, în care trebuie să se proporționalizeze pedeapsa rezultantă, judecătorul devine un simplu instrument, un executant automat al aplicării unui spor prestabilit, obligatoriu, egal cu o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite în prima etapă, ceea ce contravine principiului general al separației puterilor în stat, prin aceea că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) și c) din Codul penal, instituite de legiuitor, reprezintă o imixtiune a puterii legislative în domeniul puterii judecătorești.

7. Cu privire la dispozițiile art. 10 din Legea nr. 187/2012, consideră că acestea încalcă prevederile constituționale ale art. 15 alin. (2) referitor la aplicarea legii penale mai favorabile. În acest sens, arată că regimul legii penale mai favorabile este prevăzut de art. 5 din noul Cod penal, text care prevede în alin. (1) că, în cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă. În cauză, inculpatul a fost condamnat la o pedeapsă rezultantă de 22 de ani închisoare pentru șapte infracțiuni comise sub Codul penal anterior și o infracțiune săvârșită sub incidența noului Cod penal, prin aplicarea art. 10 din Legea nr. 187/2012, care prevede că tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni se aplică potrivit legii noi atunci când cel puțin una dintre infracțiunile din structura pluralității a fost comisă sub legea nouă, chiar dacă pentru celelalte infracțiuni pedeapsa a fost stabilită potrivit legii vechi, mai favorabile. Or, noul Cod penal a introdus, prin dispozițiile art. 39, 43, 44, un regim sancționator al pluralității de infracțiuni mai sever decât cel prevăzut de Codul penal anterior. Prin soluția legislativă prevăzută de art. 10 din Legea nr. 187/2012, legiuitorul a impus aplicarea tratamentului sancționator al pluralității potrivit legii penale noi, mai severe, ceea ce reprezintă o evidentă încălcare a principiului constituțional al aplicării legii penale mai favorabile prevăzut de art. 15 din Constituție, pentru că tratamentul sancționator mai favorabil al pluralității de infracțiuni este cel prevăzut de legea veche. Arată că, potrivit doctrinei de specialitate, „evaluarea legii mai favorabile în cazul concursului de infracțiuni are loc în vederea stabilirii legii care conduce la o pedeapsă rezultantă mai redusă și pe care o va executa inculpatul, indiferent de legea după care s-ar stabili existența fiecăreia dintre infracțiunile concurente, în parte. Aflată în fața unor infracțiuni concurente,

prevăzute de legi succesive, instanța se va întreba întotdeauna după care lege se va ajunge ca inculpatul să execute efectiv o pedeapsă mai redusă” (George Antoniu și alții, „Explicații preliminare ale noului Cod Penal”, vol. I, Ed. Universul Juridic, 2010, p. 73). Consideră că soluția legislativă prevăzută de art. 10 din Legea nr. 187/2012 este contrară și Deciziei Curții Constituționale nr. 265 din 6 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 372 din 20 mai 2014, prin care Curtea a constatat că dispozițiile art. 5 din Codul penal sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile. Or, din analiza conținutului art. 10 din Legea nr. 187/2012, rezultă că suntem în prezența unei reglementări care combină prevederi din Codul penal anterior — pe baza cărora s-au stabilit, în cauză, pedepsele pentru cele șapte infracțiuni — cu cele ale noului Cod penal privind stabilirea pedepsei pentru infracțiunea săvârșită sub imperiul legii noi, iar apoi, pentru tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni, textul impune aplicarea dispozițiilor mai severe ale noului Cod, combinare ce nu conduce la aplicarea legii penale mai favorabile, care este evident legea penală veche, atât în ceea ce privește dispozițiile privind aplicarea pedepsei pentru fiecare infracțiune, cât și în ceea ce privește dispozițiile referitoare la tratamentul sancționator al pluralității.

8. În fine, susține că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) și c) din Codul penal și ale art. 10 din Legea nr. 187/2012 sunt contrare și cerințelor art. 7 privind principiul legalității incriminării și pedepsei din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, așa cum se reflectă acestea în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care, în materia legiferării pedepselor, a decis că este posibil ca, prin intervenția legiuitorului, să fie modificat tratamentul sancționator al infracțiunilor, dar asemenea intervenții legislative trebuie să respecte principiul neretroactivității aplicării pedepselor, întrucât, „în caz contrar, statele ar fi libere — prin modificarea legii sau reinterpretarea regulilor aplicabile — să redefinească scopul pedepsei impuse, în detrimentul persoanei condamnate, în condițiile în care aceasta din urmă nu și-ar fi putut imagina o asemenea dezvoltare la data săvârșirii infracțiunii” (Hotărârea din 21 octombrie 2013, pronunțată în Cauza *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragraful 79, și Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29). În raport de jurisprudența Curții de la Strasbourg, autorul excepției consideră că: „în conceptul autonom de «pedeapsă» utilizat de art. 7 din Convenție, urmează a se include nu numai limitele legale de pedeapsă, ci și toate normele, regulile și procedurile care conduc judecătorul la stabilirea unei pedepse în cazul concret, respectiv tot ceea ce definește regimul sancționator, inclusiv regulile în materia concursului de infracțiuni”, iar „modificarea tratamentului sancționator printr-o intervenție legislativă este permisă numai în măsura în care respectă cerințele previzibilității, accesibilității și neretroactivității (exceptând legea penală mai favorabilă), raportat la momentul săvârșirii faptei”, în cazul unei pluralități de infracțiuni, principiul enunțat aplicându-se cu privire la fiecare faptă care intră în componența pluralității. Așadar, modificarea pedepselor și, respectiv, a tratamentului sancționator în cazul concursului de infracțiuni, ca urmare a unei intervenții legislative ulterioare săvârșirii faptei, și care constă în agravarea regimului sancționator pe care persoana acuzată l-ar fi putut avea în vedere, în mod obiectiv, la momentul săvârșirii faptei, echivalează cu aplicarea retroactivă a legii penale și încălcarea cerințelor de previzibilitate și accesibilitate consacrate de art. 7 din Convenție.

9. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală** opinează în sensul admiterii excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10 din Legea nr. 187/2012 și ale art. 39 alin. (1) lit. b) și c) din Codul penal, întrucât textele de lege criticate sunt neconstituționale prin raportare la prevederile art. 15 alin. (2) și ale art. 53 alin. (2) din Legea fundamentală și la Decizia Curții Constituționale nr. 265 din 6 mai 2014.

10. Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, invocând, în acest sens, jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, susținerile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) și c) din Codul penal și ale art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012, având următorul cuprins:

— Art. 39 alin. (1) lit. b) și c) din Codul penal: „*În caz de concurs de infracțiuni, se stabilește pedeapsa pentru fiecare infracțiune în parte și se aplică pedeapsa, după cum urmează: [...] b) când s-au stabilit numai pedepse cu închisoare, se aplică pedeapsa cea mai grea, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite;*

c) când s-au stabilit numai pedepse cu amendă, se aplică pedeapsa cea mai grea, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite;”;

— Art. 10 din Legea nr. 187/2012: „*Tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni se aplică potrivit legii noi atunci când cel puțin una dintre infracțiunile din structura pluralității a fost comisă sub legea nouă, chiar dacă pentru celelalte infracțiuni pedeapsa a fost stabilită potrivit legii vechi, mai favorabilă.*”

15. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorul excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (4) referitor la principiul separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească — în cadrul democrației constituționale, ale art. 15 alin. (2) privind aplicarea legii penale mai favorabile și ale art. 53 alin. (2) referitor la condițiile și limitele restrângerii exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, precum și a prevederilor art. 7 referitor la principiul legalității incriminării și pedepsei din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, referitor la dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. c) din Codul penal, care reglementează cu privire la aplicarea pedepsei în caz de concurs de infracțiuni în ipoteza în care s-au stabilit

numai pedepse cu amendă, aceste dispoziții de lege nu au legătură cu soluționarea prezentei cauze, în care infracțiunile pentru care inculpații au fost trimiși în judecată sunt pedepsite numai cu închisoare. Or, potrivit art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, „*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești [...] privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei.*” Ținând cont de prevederile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. c) din Codul penal este inadmisibilă.

17. În ceea ce privește dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal, Curtea constată că s-a mai pronunțat asupra constituționalității acestui text de lege, în raport cu critici similare. Astfel, prin Decizia nr. 711 din 27 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 913 din 9 decembrie 2015, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal, reținând că actualul Cod penal reglementează un regim juridic de sancționare a celor două forme de concurs de infracțiuni, real și formal — cât privește persoana fizică, infractor major —, în cadrul căruia se pot observa o pluralitate de sisteme de sancționare, cu modificări substanțiale față de concepția Codului penal din 1969. Astfel, art. 39 alin. (1) din Codul penal instituie sancționarea concursului de infracțiuni potrivit sistemului absorbției, când s-au stabilit pedeapsa cu detențiunea pe viață și una sau mai multe pedepse cu închisoarea sau amenda [lit. a)], sistemului cumulului juridic cu spor obligatoriu și fix, în cazul în care pentru infracțiunile concurente s-au aplicat numai pedepse cu închisoarea sau numai pedepse cu amenda [lit. b) și c)], sistemului cumulului aritmetic între pedeapsa închisorii și pedeapsa amenzii, când au fost aplicate ambele tipuri de sancțiuni [lit. d)] și un sistem mixt, al cumulului juridic cu spor obligatoriu și fix combinat cu sistemul cumulului aritmetic, atunci când s-au stabilit mai multe pedepse de specie diferită — închisoare și amenda [lit. e)]. Atunci când s-au stabilit mai multe pedepse cu închisoarea, dacă prin adăugare la pedeapsa cea mai mare a sporului de o treime din totalul celorlalte pedepse cu închisoarea stabilite s-ar depăși cu 10 ani sau mai mult maximul general al pedepsei închisorii, iar pentru cel puțin una dintre infracțiunile concurente pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea de 20 de ani sau mai mare, se poate aplica pedeapsa detențiunii pe viață [art. 39 alin. (2) din Codul penal]. Curtea a observat că, anterior, sancționarea concursului de infracțiuni era reglementată în dispozițiile art. 34 din Codul penal din 1969, pentru persoana fizică, inclusiv pentru infractorul minor, fiind consacrat, ca tratament juridic al concursului de infracțiuni, sistemul cumulului juridic cu spor facultativ și variabil, pedeapsa cea mai grea care se aplica în cazul concursului de infracțiuni sau amenda cea mai mare — în cazul în care pentru infracțiunile concurente s-au stabilit numai amenzi, putând fi sporită de instanță la maximul special al pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea care a atras cea pedeapsă, cu posibilitatea aplicării și a unui spor special de până la 5 ani, în cazul în care instanța considera că pedeapsa cea mai grea, sporită până la maximul ei special, nu ar fi îndestulătoare pentru asigurarea unei sancționări corespunzătoare a concursului de infracțiuni. Agravarea pedepsei avea caracter excepțional, de vreme ce, potrivit Codului penal din 1969, sistemul cumulului juridic nu se aplica necondiționat și în mod absolut în toate cazurile, instanța având posibilitatea să facă abstracție de posibilitatea adăugării unui spor și să se limiteze la aplicarea sistemului absorbției, ca

tratament juridic al concursului de infracțiuni. Așadar, sporirea pedepsei celei mai grele sau a amenzii celei mai mari nu era obligatorie, ci facultativă, instanța având opțiunea să aplice sporul numai atunci când considera că acesta era necesar pentru atingerea scopului pedepsei ori, dimpotrivă, să renunțe la sporirea pedepsei, în special atunci când cealaltă infracțiune concurentă era o infracțiune care prezenta un pericol social redus. În aceste condiții, Curtea a constatat că, potrivit Codului penal din 1969, adăugarea sporului era lăsată la aprecierea instanței atât sub raportul necesității, cât și cu privire la cuantumul său, în limita fixată de lege, instanța având în vedere gradul de pericol social al infracțiunilor concurente, rezultat din toate datele și împrejurările obiective și subiective ale acestora, posibilitatea instanței de a spori pedeapsa cea mai grea, în două trepte, asigurând condițiile unei individualizări corespunzătoare a pedepsei rezultante, în cazul concursului de infracțiuni (paragrafele 18—20).

18. Cu titlu de principiu, prin decizia mai sus menționată, Curtea a reținut că operațiunea de determinare concretă a pedepsei în cazul concursului de infracțiuni parcurge două etape, în prima etapă având loc stabilirea pedepsei pentru fiecare infracțiune concurentă în parte, ca și cum ar fi singură, folosind în acest scop criteriile generale de individualizare a pedepsei și, eventual, criteriile speciale, respectiv cauzele generale de agravare sau de atenuare a pedepsei. În cea de-a doua etapă se aplică pedeapsa pe care infractorul urmează să o execute pentru toate infracțiunile, așadar pedeapsa rezultantă sau pedeapsa de ansamblu. Atât art. 34 din Codul penal din 1969, cât și art. 39 din actualul Cod penal deosebesc operațiunea de stabilire a pedepsei pentru fiecare dintre infracțiunile săvârșite de aceea a aplicării pedepsei ce urmează a fi executată și care reprezintă sancțiunea pentru toate infracțiunile aflate în concurs. În prima etapă, prin stabilirea pedepsei pentru fiecare dintre infracțiunile săvârșite, instanța judecătorească realizează o individualizare a răspunderii penale pentru o singură infracțiune care se află în pluralitatea de infracțiuni săvârșite de infractor, făcându-se abstracție de existența celorlalte infracțiuni, fiecare infracțiune păstrându-și gradul său de pericol social, această primă etapă fiind normată în mod identic în ambele coduri penale. În cea de-a doua etapă — aplicarea pedepsei, potrivit Codului penal din 1969, aceeași instanță apreciază cu privire la ansamblul activității infracționale a infractorului, dând spre executare o pedeapsă pentru întreg ansamblul, pedeapsă ce reflectă pericolul social ce reiese din comiterea infracțiunilor concurente. Concursul de infracțiuni, ca formă a pluralității de infracțiuni, este așadar o situație de fapt ce îl privește pe infractor și demonstrează, de regulă, un grad de pericol social mărit pe care îl prezintă infractorul. Această a doua etapă în procesul de individualizare a pedepsei în cazul concursului de infracțiuni se desfășoară, în prezent, după regulile instituite de dispozițiile art. 39 alin. (1) și (2) din Codul penal, care prevăd două momente ce trebuie parcurse până la aplicarea pedepsei rezultante, respectiv aplicarea pedepsei celei mai grele dintre cele stabilite pentru infracțiunile concurente și adăugarea sporului fix, obligatoriu. Curtea a reținut că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din actualul Cod penal, criticate de către autorul excepției, reglementează în materia sancționării concursului de infracțiuni săvârșite de persoana fizică, infractor major, pentru ipoteza în care s-au stabilit numai pedepse cu închisoarea, stabilind tratamentul penal al concursului de infracțiuni prin aplicarea sistemului cumulului juridic cu spor obligatoriu și fix. Așadar, potrivit prevederilor precitate, dacă pentru infracțiunile concurente s-au stabilit numai pedepse cu închisoarea, se va aplica pedeapsa cea mai grea,

la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite. În context, Curtea a reținut că o limitare cu privire la cuantumul pedepsei rezultante ce urmează a fi executată se face prin dispozițiile art. 60 din Codul penal, aceasta neputând fi mai mare de 30 de ani de închisoare (paragrafele 21—24).

19. Potrivit celor reținute de Curte prin Decizia nr. 711 din 27 octombrie 2015, în actualul Cod penal, legiuitorul român are o orientare mai degrabă preventivă decât represivă, de vreme ce a optat pentru reducerea limitelor speciale de pedeapsă pentru mai multe infracțiuni, concomitent cu înăsprirea tratamentului penal al pluralității de infracțiuni, în contextul în care critica principală a tendințelor legislative anterioare de majorare a limitelor maxime de pedeapsă, ca principal instrument de combatere a unor infracțiuni, a fost aceea că sistemul sancționator al vechiului Cod penal nu mai reflecta în mod corect sistemul valorilor sociale pe care legea penală este chemată să le protejeze. Astfel, în expunerea de motive la proiectul Legii privind Codul penal se arată că „soluția de dorit nu este deci o majorare dusă la absurd a limitelor de pedeapsă, care nu face altceva decât să nesocotească ierarhia valorilor sociale într-o societate democratică”. Pe de altă parte, legiuitorul a urmărit ca noul Cod penal să ofere și instrumente mult mai eficiente pentru individualizarea și sancționarea pluralității de infracțiuni, în condițiile în care, sub imperiul fostei reglementări, pluralitatea de infracțiuni, deși un indiciu important privind pericolozitatea sporită a infractorului, rămânea practic nesancționată, cauza de agravare fiind, în foarte multe situații, ignorată de instanțe în stabilirea pedepsei rezultante, din cauza faptului că sporul de pedeapsă prevăzut de lege avea un caracter facultativ. Așa încât noul Cod penal răspunde unei puternice exigențe sociale, de a reglementa mai sever tratamentul sancționator al celui care repetă comportamentul infracțional. Potrivit expunerii de motive la proiectul Legii privind Codul penal, „într-un stat de drept, întinderea și intensitatea presiunii penale trebuie să rămână în limite determinate, în primul rând, prin raportare la importanța valorii sociale lezate pentru cei care înfrâng pentru prima oară legea penală, urmând să crească progresiv pentru cei care comit mai multe infracțiuni înainte de a fi definitiv condamnați și cu atât mai mult pentru cei aflați în stare de recidivă. De aceea, limitele de pedeapsă prevăzute în partea specială trebuie corelate cu dispozițiile părții generale, care vor permite o agravare proporțională a regimului sancționator prevăzut pentru pluralitatea de infracțiuni”. Așadar, în cazul concursului de infracțiuni, pe lângă pedeapsa cea mai grea cu închisoarea — singura sancțiune aplicată în mod obișnuit de către instanțe sub legea veche, sub imperiul legii noi este obligatorie aplicarea unui spor egal cu o treime din totalul celorlalte pedepse. Având în vedere toate cele arătate, Curtea a reținut că, întrucât săvârșirea mai multor infracțiuni de către aceeași persoană demonstrează o perseverență pe calea infracțională a acesteia, sunt necesare sisteme de sancționare adecvate pentru asigurarea constrângerii și reeducării, iar reglementarea acestora nu trebuie să se facă decât cu respectarea Constituției și a supremației sale (paragrafele 26—28).

20. De asemenea, Curtea a reținut, prin decizia citată anterior, că individualizarea sancțiunilor de drept penal este, pe de o parte, legală — revine legiuitorului, care stabilește normativ pedepsele și celelalte sancțiuni de drept penal, prin fixarea unor limite minime și maxime ale fiecărei pedepse, care să corespundă în abstract importanței valorii sociale ocrotite, iar, pe de altă parte, judiciară — pe care o realizează judecătorul în cadrul limitelor stabilite de lege. Curtea a subliniat importanța individualizării legale a sancțiunilor de drept penal prin aceea că

legiuitorul nu poate să confere judecătorului o libertate absolută în stabilirea pedepsei concrete, întrucât ar exista riscul unei interpretări și aplicări arbitrare a pedepsei. Pe de altă parte, Curtea a apreciat că, în reglementarea sancțiunilor de drept penal de către legiuitor, trebuie stabilit un echilibru între dreptul fundamental, care face obiectul limitării impuse de sancțiune, și valoarea socială a cărei protecție a determinat limitarea. Totodată, legiuitorul nu trebuie să îi ia judecătorului dreptul de a proceda la individualizarea judiciară prin stabilirea unor pedepse absolut determinate sau prin prevederea unor pedepse care, datorită aplicării lor automate, scapă oricărui control judiciar. Prin individualizarea legală, legiuitorul oferă judecătorului puterea de stabilire a pedepsei în cadrul anumitor limite predeterminate — minimul și maximul special al pedepsei, dar, totodată, îi oferă aceluiași judecător instrumentele care îi permit alegerea și determinarea unei sancțiuni concrete, în raport cu particularitățile faptei și cu persoana infractorului. Curtea a constatat că, în prima etapă a operațiunii de determinare concretă a pedepsei, în cazul concursului de infracțiuni, judecătorul stabilește pedeapsa pentru fiecare infracțiune concurentă în parte, ca și cum ar fi singură, folosind în acest scop criteriile generale de individualizare a pedepsei și, eventual, criteriile speciale, respectiv cauzele generale de agravare sau de atenuare a pedepsei. În această etapă, judecătorul realizează o individualizare a răspunderii penale pentru fiecare infracțiune care se află în pluralitatea de infracțiuni săvârșite de infractor, făcându-se abstracție de existența celorlalte infracțiuni, fiecare infracțiune păstrându-și gradul său de pericol social. Curtea reține așadar deplina independență a judecătorului în a proceda la individualizarea judiciară a sancțiunilor pentru fiecare dintre infracțiunile concurente. În cea de-a doua etapă, judecătorul identifică pedeapsa cea mai grea la care, potrivit prevederilor criticate, adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite. În acest mod, aplică pedeapsa pe care inculpatul urmează să o execute pentru toate infracțiunile, așadar pedeapsa rezultantă sau pedeapsa de ansamblu, pedeapsă ce trebuie să reflecte pericolul social care reiese din comiterea infracțiunilor concurente (paragrafele 38—40).

21. În concluzie, prin Decizia nr. 711 din 27 octombrie 2015, Curtea a reținut că reglementarea tratamentului penal al concursului de infracțiuni, pentru ipoteza în care s-au stabilit numai pedepse cu închisoarea, prin aplicarea sistemului cumulului juridic cu spor obligatoriu și fix, intră în atribuțiile organului legiuitor, conform politicii penale a statului, potrivit rolului său constituțional de unică autoritate legiuitoare a țării, prevăzut la art. 61 alin. (1) din Legea fundamentală, care, realizând o individualizare legală a sancțiunilor în materie, apreciază, în concret, în funcție de o serie de criterii, printre care și frecvența fenomenului infracțional. Așa fiind, Curtea a reținut că, prin adoptarea noului regim juridic de sancționare a celor două forme de concurs de infracțiuni, real și formal — cât privește persoana fizică, infractor major —, reglementând mai sever tratamentul sancționator al celui care repetă comportamentul infracțional, Parlamentul s-a plasat în interiorul marjei sale de apreciere (paragraful 41).

22. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere a excepției de neconstituționalitate pronunțată de Curte prin Decizia nr. 711 din 27 octombrie 2015, precum și considerentele care au fundamentat-o își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză, în care Curtea apreciază ca fiind nefondată — pentru motivele arătate mai sus — și critica autorului excepției potrivit căreia, în cazul concursului de infracțiuni, după prima etapă, în care judecătorul individualizează pedeapsa pentru

fiecare infracțiune concurentă, în cea de a doua etapă, în care trebuie să se proporționalizeze pedeapsa rezultantă, judecătorul devine un simplu instrument, un executant automat al aplicării unui spor prestabilit, obligatoriu, egal cu o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite în prima etapă, ceea ce contravine principiului general al separației puterilor în stat, în sensul că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal ar reprezenta o imixtiune a legislativului în domeniul puterii judecătorești. Prin urmare, Curtea constată că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal nu aduc atingere prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (4) cu privire la principiul separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească — în cadrul democrației constituționale.

23. Referitor la pretinsa încălcare de către dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal a art. 53 din Legea fundamentală, aceasta nu poate fi reținută, întrucât prevederile constituționale invocate sunt aplicabile numai în ipoteza în care există o restrângere a exercitării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, restrângere care nu s-a constatat.

24. În ceea ce privește dispozițiile art. 10 din Legea nr. 187/2012, de asemenea, Curtea s-a mai pronunțat asupra constituționalității acestui text, în raport cu critici similare. Astfel, prin Decizia nr. 822 din 3 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 127 din 18 februarie 2016, Curtea a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a art. 10 din Legea nr. 187/2012, reținând că, în baza dispozițiilor criticate, tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni se aplică potrivit legii noi atunci când cel puțin una dintre infracțiunile din structura pluralității a fost comisă sub legea nouă, chiar dacă pentru celelalte infracțiuni pedeapsa a fost stabilită potrivit legii vechi, mai favorabilă. Cu alte cuvinte, dacă cel puțin una dintre infracțiunile concurente a fost comisă după intrarea în vigoare a noului Cod penal, se va aplica legea penală mai favorabilă numai la individualizarea pedepsei pentru infracțiunile comise sub legea veche, iar tratamentul sancționator al concursului va fi, în mod obligatoriu, cel prevăzut de noul Cod penal, chiar dacă este mai sever, deoarece sub imperiul acestuia s-a desăvârșit configurația concursului. Curtea a reținut că, prin reglementarea art. 10 din Legea nr. 187/2012, legiuitorul a urmărit să evite controversele doctrinare apărute în momentul intrării în vigoare a Codului penal din 1969, așa încât a consacrat explicit soluția majoritară conturată în practica acelei perioade, conform căreia tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni se aplică potrivit legii noi atunci când cel puțin una dintre infracțiunile din structura pluralității a fost comisă sub legea nouă, chiar dacă pentru celelalte infracțiuni pedeapsa a fost stabilită potrivit legii vechi, mai favorabile. Din interpretarea *per a contrario* a dispozițiilor art. 10 din Legea nr. 187/2012 ar rezulta interpretarea potrivit căreia tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni s-ar putea aplica potrivit Codului penal din 1969 sau noului Cod penal atunci când toate infracțiunile din structura pluralității au fost comise sub imperiul Codului penal din 1969. Cu alte cuvinte, s-ar putea susține că dispozițiile art. 10 din Legea nr. 187/2012 consacră, implicit, teza aplicării legii penale mai favorabile în funcție de instituții autonome. În această ipoteză, jurisprudența apărută după intrarea în vigoare a noului Cod penal a fost majoritară în a considera concursul de infracțiuni ca fiind o instituție autonomă. Legea penală mai favorabilă se determină prin raportare la fiecare instituție care se aplică în mod autonom, astfel că, dacă încadrarea faptei s-a făcut după una dintre legi, care este mai favorabilă, aceasta nu exclude aplicarea dispozițiilor din cealaltă lege cu privire la recidivă sau la concursul de infracțiuni, dacă acestea sunt mai favorabile. S-a arătat că, de pildă, concursul de infracțiuni face

parte dintre acele instituții juridico-penale (ca și prescripția, suspendarea executării pedepsei ș.a.) ale căror reguli se aplică, în cazul succesiunii de legi penale în timp, în mod autonom, independent de încadrarea juridică a faptelor după legea nouă sau după cea anterioară. Prin Decizia Curții Constituționale nr. 265 din 6 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 372 din 20 mai 2014, s-a statuat însă că „dispozițiile art. 5 din Codul penal sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile”, așa încât determinarea legii penale mai favorabile în cazul concursului de infracțiuni va depinde de încadrarea juridică dată infracțiunilor concurente. Potrivit considerentelor Deciziei nr. 265 din 6 mai 2014, rațiunea pentru care, în esență, s-a apreciat că doar aplicarea globală a legii penale mai favorabile este constituțională — deoarece, în caz contrar, „prin combinarea dispozițiilor penale din mai multe legi succesive se creează, pe cale judiciară, o a treia lege care neagă rațiunea de politică penală concepută de legiuitor” —, este aceea că, „în activitatea de interpretare a legii, judecătorul trebuie să realizeze un echilibru între spiritul și litera legii, între exigențele de redactare și scopul urmărit de legiuitor, fără a avea competența de a legifera, prin substituirea autorității competente în acest domeniu”. Crearea unei *lex tertia* de către judecător în aplicarea legii a determinat Curtea să statueze asupra imposibilității de a aplica legea penală pe instituții autonome, împiedicând astfel judecătorul să intre în sfera de atribuții a puterii legislative (paragrafele 12—14).

25. Totodată, Curtea a reținut, prin Decizia nr. 822 din 3 decembrie 2015, că, aparent, art. 10 din Legea nr. 187/2012 instituie, prin voința legiuitorului, o *lex tertia*, permițând, în privința tratamentului sancționator al pluralității de infracțiuni, aplicarea unei alte legi decât cele aplicate pentru majoritatea infracțiunilor componente ale pluralității. Curtea a constatat, însă, că art. 10 din Legea nr. 187/2012 reglementează tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni care și-a desăvârșit configurația prin comiterea ultimei infracțiuni sub legea nouă, așa încât pedeapsa rezultantă urmează să se aplice potrivit principiului „legii mai conforme cu interesele apărării sociale”, care este legea nouă. Curtea a reținut că stabilirea limitelor apărării sociale este atributul exclusiv al legiuitorului, conform politicii penale a statului, potrivit rolului său constituțional de unică autoritate legiuitoare a țării, prevăzut la art. 61 alin. (1) din Legea fundamentală. De altfel, Curtea a constatat că, în aplicarea pedepsei rezultante, în ipoteza reglementată de art. 10 din Legea nr. 187/2012, nu se poate reține existența unei succesiuni de legi penale, momentul în raport cu care se apreciază aplicarea legii penale în timp fiind cel al realizării integrale, al definitivării concursului real de infracțiuni. În aceste condiții este obligatorie aplicarea legii noi tratamentul sancționator al concursului de infracțiuni, așadar doar atunci când cel puțin una dintre infracțiunile concurente a fost săvârșită după intrarea în vigoare a noii legi, nefiind obligatorie aplicarea legii noi atunci când toate faptele sunt comise sub legea veche, dar judecarea lor are loc sub legea nouă, în această din urmă ipoteză urmând a se face aplicarea celor statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 265 din 6 mai 2014. Curtea a reținut că inculpatul, prin săvârșirea unei infracțiuni și sub imperiul legii noi, a înțeles să o încalce și pe aceasta, expunându-se consecințelor care derivă din acest fapt, așa încât aplicarea dispozițiilor legii noi în privința concursului, în ipoteza săvârșirii unei infracțiuni sub legea nouă, era previzibilă pentru inculpat. În aceste condiții, Curtea a constatat că este pe deplin justificată opțiunea legiuitorului de a

reglementa tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni în mod diferit, după cum toate infracțiunile din structura pluralității au fost comise sub imperiul Codului penal din 1969, judecarea lor având loc sub legea nouă, situație tranzitorie în care aplicarea legii penale mai favorabile se va face potrivit Deciziei Curții nr. 265 din 6 mai 2014, ori cel puțin una dintre infracțiunile din structura pluralității a fost comisă sub legea nouă, în această din urmă ipoteză urmând a se aplica pedeapsa rezultantă potrivit legii noi — ce reflectă interesele apărării sociale la acel moment — sub incidența căreia s-a definitivat concursul de infracțiuni (paragrafele 15, 16 și 18).

26. Deoarece nu au apărut elemente noi, care să impună reconsiderarea jurisprudenței Curții, atât soluția de respingere a excepției de neconstituționalitate pronunțată de Curte prin Decizia nr. 822 din 3 decembrie 2015, cât și considerentele care au fundamentat-o își păstrează valabilitatea și în cauza de față, în care Curtea constată — pentru motivele mai sus arătate —, că dispozițiile art. 10 din Legea nr. 187/2012 nu aduc atingere prevederilor constituționale ale art. 15 alin. (2) referitor la aplicarea legii penale mai favorabile.

27. De asemenea, Curtea nu poate reține nici critica potrivit căreia dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal și ale art. 10 din Legea nr. 187/2012 ar aduce atingere cerințelor art. 7 referitor la legalitatea pedepsei din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, întrucât textele de lege menționate îndeplinesc cerințele de claritate, accesibilitate și previzibilitate a legii și nu conduc la o aplicare retroactivă a legii penale mai defavorabile inculpatului. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, art. 7 paragraful 1 din Convenție, care consacră principiul legalității incriminării și pedepsei (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care anterior nu constituiau infracțiuni, prevede și principiul potrivit căruia legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora. Totodată, Curtea de la Strasbourg a statuat că noțiunea de „drept” folosită la art. 7 corespunde celei de „lege” care apare în alte articole din Convenție și înglobează atât prevederile legale, cât și practica judiciară, presupunând cerințe calitative, îndeosebi cele ale accesibilității și previzibilității (Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 22 iunie 2000, pronunțată în Cauza *Coëme și alții împotriva Belgiei*, paragraful 145, Hotărârea din 7 februarie 2002, pronunțată în Cauza *E.K. împotriva Turciei*, paragraful 51, Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în Cauza *Achour împotriva Franței*, paragrafele 41 și 42, Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 33 și 34, Hotărârea din 12 februarie 2008, pronunțată în Cauza *Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 140, Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în Cauza *Sud Fondi srl și alții împotriva Italiei*, paragrafele 107 și 108, Hotărârea din 17 septembrie 2009, pronunțată în Cauza *Scoppola împotriva Italiei (nr. 2)*, paragrafele 93, 94 și 99, Hotărârea din 21 octombrie 2013, pronunțată în Cauza *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 78, 79 și 91). Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului

despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Principiul previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clarificatoare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă. Este, în special, cazul profesioniștilor, care sunt obligați să dea dovadă de o mare prudență în exercitarea profesiei lor, motiv pentru care se așteaptă din partea lor să acorde o atenție specială evaluării riscurilor pe care aceasta le prezintă (*Cantoni, paragraful 35, Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României, paragraful 35, Sud Fondi srl și alții împotriva Italiei, paragraful 109*).

28. În sfârșit, în ceea ce privește solicitarea autorului excepției de a extinde critica privind dispozițiile art. 10 din Legea nr. 187/2012 și asupra altor temeuri constituționale, Curtea

constată că aceasta nu poate fi reținută. Astfel, potrivit art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, „*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești (...)*”, iar alin. (4) al aceluiași articol prevede că „*sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți (...)*”. Temeiurile excepției de neconstituționalitate sunt, așadar, cele precizate prin încheierea de sesizare a instanței de judecată în fața căreia a fost ridicată excepția, astfel că în fața Curții nu pot fi invocate alte temeuri ale excepției decât cele stabilite prin încheierea de sesizare. Prin urmare, litigiul constituțional se desfășoară numai în limitele determinate prin încheierea de sesizare, fără ca acestea să poată fi modificate de vreuna dintre părți.

29. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. c) din Codul penal și cu majoritate de voturi în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal și ale art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. c) din Codul penal, excepție ridicată de Mircea Moldovan în Dosarul nr. 4.153/2/2014 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal și ale art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 12 aprilie 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Oana Cristina Puică

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ70050699XX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

